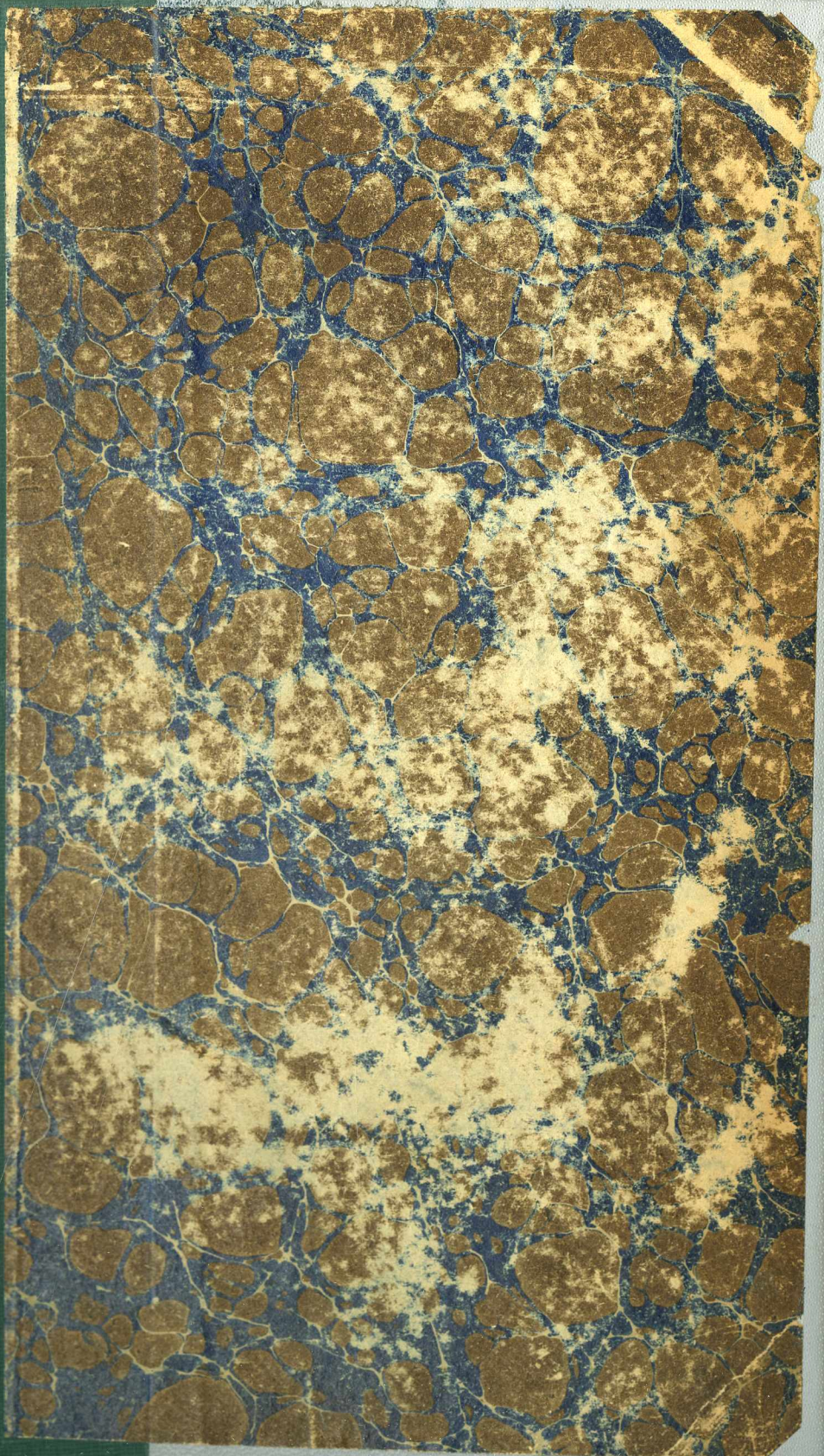

Politikai
röpiratok.

129.

129
✓ 1133

INÁRCSI
FARKAS ELEK

NAGY-KÖRÖS VÁROSA ORSZÁGGYÜLÉSI
KÉPVISELŐJÉNEK

BESZÁMOLÓ NYILATKOZATA

VÁLASZTÓIHÓZI!

7.

NAGY-KÖRÖSÖN,
NYOMATOTT OTTINGER EDÉNÉL
1878.

5.17520075469

INÁRCSI
FARKAS ELLER

KÉPVISELTŐK
KÖRÖS VÁROSI ÖRZŐGŐTÉSI

DEBALLAGI GÉZA

VÁLASZTÓI

1878
KÖRÖS VÁROSI ÖRZŐGŐTÉSI
KÉPVISELTŐK

Tisztelt polgártársaim!

Országos szokást óhajtok leróvni, midőn a tisztelt választó polgárok előtt, képviselői eljárásomat ecsetelő beszámoló nyilatkozatomat ezuttal másodszor leszek szerencsés előterjeszteni!

Hogy a mondandókat nem szóval adom elő, ezt azért teszem: mert a szó elrepül, az írás pedig megmarad!

Midőn 1875-ben N.-Kőrös város választó polgárságának többsége, az országos képviselőséggel megtisztelt, a két nagy országos párt fusiója után, mi kik annak előmozdításában részben meleg tényezők valánk, a Tisza és Széll kabinet megalakulását örömmel üdvözlöttük.

Tisza Kálmán, illetőleg a balközép 8 éven át tartott, ellenzékiekedése, s a Deák-pártot folytonosan támadott, cselekményeiben gáncsolt, s a politikai fejleményeket, miket a legtöbb irányban rosszaknak hirdetett, nagy részben megakadályozó magatartása, azon hitre jogosítottak fel, miszerint annyi hazafias hév, az ügyek igazsága kivívása érdekében annyi szónoklati melegség, országgyűlési, sőt államférfihoz mért jártasság, minister elnökösködése alatt, a leghelyesebb kormányzatot fogják felmutathatni!

A fusióból alakult szabadelvű kormány irány szózata, sok oldalú reformok életbeléptetését helyezte kilátásba; bele értve mindenek felett az Ausztriával kötendő méltányos — közös vámterület alapjani, — vám és kereskedelmi kiegyezést. Ugy, hogy valóban a nemzet érdekeit ily mélyen érintő, de minden tekintetben törvényes, s senki által nem vitatható jogaibani megerősítésére, ugy a szellemi, mint az anyagi téren emelésére irányuló elveknek, hívének lehetni, részemről büszkeségemnek tekintettem!

E nagy és korszakot alkotó múltól vártuk, pénzügyi

bajaink gyorsabbani orvosolhatását; iparunk és kereskedelmünk felvillanyozását.

Azonban reményeinkben csalatkozánk: mert bár kormányunk fennhangon hirdette, hogy a hazafiságnak vannak kötelességei, s a nemzet történelmének vannak jogai; ezeknek megvédésében Ausztria iránt gyengének bizonyult be!

A hazafias érzés lehetetlen, hogy el ne boruljon, ennyi tévedés s ily sok csalódás felett!

Tisza Kálmán kormány elnök, — mint ezelőtt ellenzéki vezér korában a Deák-pártot, — ugy most is minden párt árnyalatot kicsinlő modorával oda jutott, hogy Bécsben a nemzet törvénybe igtatott jogait megvédeni nem tudta! Mert ha a folyó évi január hóban, s az azt megelőző időkben folytatott alkudozásokra visszapillantunk, már előre lehetett látni, miszerint a rossz vám alku kétségen kívül még inkább meg fog romlani!

Az osztrákok leszállították a legfontosabb pénzügyi vámokat, és felemeltek egy nevezetes védvamos tételt!

A finánc vámokból eredhető egy két milliónyi előnyöket compensatioul számították fel a fogyasztási adóknál szenvedett két akkora pénzügyi veszteségünk ellenében! Azután felszámították ugyanazon finánc vámokat kiegyenlítőül a védvámok felemelése fejében, és felszámították haramszor a restitutiónál, a mennyiben az osztrák regnicolaris küldöttség kijelentette, hogy ha a magyar küldöttség az eddig reánk nézve káros visszatérítési módot elejti, akkor az osztrákok a felemelendő pénzügyi vámok címén praecipiumot fognak igényelni!

Háromszorosan számítják tehát fel nekünk az osztrákok a pénzügyi vámok felemelését, és mikor a számítás így megtörtént, akkor legnagyobb részt eltörlik ezen fokozást, de követelik egyuttal, hogy azért mi csak adjuk meg a compensatiót! Nem emelik fel a kávé, s kis részben fokozzák a petroleum vámját; de az eredeti megegyezésnél magasabbra teszik, némely pamut árúk vámtételeit; és midőn így néhány millióval leszállítják a vámjövedelem kilátásba helyezett többletét; akkor fönttartják még is, a fogyasztási adóknál reánk nézve gazdaságilag, s pénzügyileg ká-

ros rendszerét, épségben kívánják hagyni a védvámok újabb felemelését, és ragaszkodnak ahhoz, hogy a reánk nézve hátrányos restitutio továbbra is fennmaradjon.

Ez előzményekből itélve, mi ugyan a végkiegyezésnél, némely tételekben változást szenvedett, minden gondolkodó fő előre beláthatta, mit itt lehetőleg összevonva, de úgy a hogy történt szóról-szóra, érintettem meg; miszerint a vámalku hazánkra nézve hátrányos, sőt káros leend!

Ha még előbb vizsgáljuk az eseményeket, hogy már 1876. május—július havában, mily gyengének mutatkozott a bécsi körökkel szemben Tisza Kálmán, az a több ízben meg-megnyírbált pontozatokból kitűnik, melyeket a kiegyezésre vonatkozva mindannyiszor, mint végmegállapodást hozott Bndapestre; de a lejtőn megállani nem tudott! A nem jó alapokon kezdett alku, folytonos engedékenységekben boszszulta meg magát!!

Ily körülmények készítették elő, mit már 1876. jul. 28-iki nyilatkozatomban közzé tettem, a fusionált szabadelvű pártbóli kilépésemet!

A szabadelvű pártbóli kilépésemet még 1876. május 10-én levél útján eszközöltem; s mint akkor súlyos beteg, ugyanily módon igtattam be magam a független szabadelvűpárt sorai közzé!

Kilépésünk okát a bekövetkezett események fényesen igazolták.

Tisza Kálmán érdekeink szerént cselekedni elmulasztotta; neki mint kitűnő férfinak, — ha már eljutott is az engedékenység legszélső határáig — a szónoklati tökély, s törvény vértje alatt meg kellett volna állnia, a méltányosság végső rubikonán; s be kellett volna nyújtani, király ő Fölségénél, — nem úgy a hogy történt, — de végleg, miniszerelnökösödéséről lemondását!

Tisza Kálmán ha ekkor vissza lép, s a hatalommal számolni bír, ritka szolgálatot tett volna a hazának.

De őt Bécsben körül vették, s a kiegyezés nem sikerülése esetére, — a pénz emberei, — pénzügyi zavarokkal, s több oldalú hitel felmondásokkal fenyegették!

Ehez járult a keleti kérdés előtérbe todulása. S e perctől fogva Magyarország — Ausztria külpolitikája, a

propter bonum pacis hozott áldozatok végnélküli sorából áll!

E politika, hogy az európai békét fentarthassa, a hercegovinai menekülők befogadása, és eltartása által, támogatta a lázadást; és meggátolta a portát annak lehető gyors elfojtásában!

Midőn Szerbia és Montenegró a lázadáshoz csatlakozott, elzáratta a törökök elől a Kleki kikötőt, s ezzel megnehezítette Montenegró elleni hadműveleteiket. Elnézte, hogy határainkon keresztül a hivatalosan küldött orosz önkéntesek legiói vándoroljanak a szerb csatatérre, a török ellen harcolni.

Segítette e politika a portára rákényszeríteni egy tiznapos fegyverszünetet, s midőn ezt a lázadók megszegték, a harc folytatott, és Törökország azon ponton állt, hogy néhány nap alatt végkép leverhesse lázadó ellenfelét; de a téves irány ismét segédkezet nyújtott arra, hogy a török hadsereg diadalmentében megállitassék, és kényszerítették, a fegyvert letenni anélkül, hogy győzelmének gyümölcseit szedhetné; és ez megis történt, de csak addig tartott a mennyi idő alatt ellenfelei felkészülhettek, és újra kitört az ellenségeskedés.

Nyílt titok, hogy az európai diplomatia, de különösen a három császári szövetség, Törökország legnagyobb részbeni felosztására törekszik!

A volt Deák-pártnak annyiszor gunyosan felhányt mumussa, im megjelent, — Hannibal ante portás!

Nagy áldozatokat hozott Magyarország és Ausztria a békéért: feláldozta érte természetes szövetségeseinek érdekeit, fel saját méltóságát, tekintélyét, és segédkezet nyújtott a nemzetközi jog alaptörvényeink megszegésére, és a nemzetközi szerződések felforgatására.

Kormányunk e kényszer helyzet folytán, más fél év oltá, anyagilag, és erkölcsileg öngyilkos politikát követ. És úgy látszik főtörekvése Oroszországgal békében maradni!

E törekvés, ez ideig még európai békére nem vezetett! csakis Oroszország nyert időt a teljes felkészülésre.

Hogy hódító politikáját érvényesítse; mely Magyarországot és Ausztriát ép oly közelről fenyegeti, mint a félhold birodalmát!

Ezen vészes készülődések már 1878. deczember havában, a legnagyobb mérvbe folytak! S kérdem hova fejlődött a keleti kérdés, a mától holnapra üzött külügyi politika által 1878. július haváig. Mindenki tudja, hogy mert Ausztria-Magyarország a háboru kitörését meg nem akadályozta, érdekei sokszoros megsértését volt kénytelen érezni!

A hatalmak alkudozásai nem sikerültek! Törökország bár készületlenül, inkább választotta az élet halál harczot, mint a szolgai megaláztatást.

A Pruth folyó mentén már ekkor 240,000 muszka sereg volt felállítva; s több mint száz milló rubel adatott ki a délszláv lázadás támogatására!

És csakugyan a végzetes keleti háboru kitört! A muszka czár parancsára megindultak az északi hordák ezrei! Oláhországon keresztül, áradatként vonult fel a Dunához: Oláhországgal szövetkezve, ez magát függetlennek nyilvánította, Törökországtól elszakadt. S a Dunán átkelve a muszka hódító hadsereg előharcosa lett, hogy annyi török diadal után bár, leverni segítse az Osman nemzetet...

A plewnai (gyász napok) bevannak vésve emlékeztünkbe!

Nem lehet itt céloim — teljes részletességgel előadni a háború, — egyáltalában nem érdektelen, s a mai helyzetre megvilágosító fényt vető mozzanatait: nem a török nemzet ugy Kis-Ázsiában, mint a Balkán félszigeten folytatott, soha el nem hervadható babérral koszoruzott küzdelmeit; ez a történelem lapjain, mint a hazaszeretet, s hősiesség példány képei, ugy is az idők, végéig ragyogni fog!

Igy folyt az orosz-török háboru, s bár Oroszország 200,000 harcost elvesztett, s a hadra vonatkozó, száz millió befektetéseket tett, kelet elfoglalására célzó terveit még ma sem végezte be.

Ismeretesek előttünk a san-stefanoi béke pontozatai.

Ez világos felosztása, s elfoglalása a legnagyobb részben a török birodalomnak.

Kis-Ázsiában Örményország elfoglalva! Európában Oláhország függetlenítve, Bulgáriának az első terv szerint a Fekete tengertől, az Aegei tengerig, most azonban már csak a Balkánig való kikerekítése tervezetik.

Szerbia s Montenegronak, jelentékeny területin agyobodás biztosított.

Nekünk pedig érdemes semlegességünkért a hármasszászári szövetség, bár természetes szövetségesünk Törökország már már megsemmisítettik, Bosnia és Hercegovina fél vad népeit, s nagy részben kopasz sziklás bérceit juttatja.

E hármass hatalmi szövetség előharcosa Muszkaország; polgártársaim emlékezzenek vissza, valjon nem-e a keleti keresztények felszabadítása címén indított meg, ez a valójában Mahomedán irtó háború?!!

A nemzet képviselő házának három ellenzéki árnyalata, — de mindenek felett az ország lakossága, érezve az ösztönszerű vészt, — nagy mérvű lelkesedéssel tüntetett Törökország határainak épségbenni fentartása mellett; idejében tiltakozott az osztozkodási politika ellen, s kimondta kárhóztató ítéletét Bosnia és Hercegovina elfoglalása ellen.

Idejében sürgette a beavatkozást, a birodalom egy millió szuronnyára támaszkodva, latba akarta vetni a nemzet lelkesedését és erejét, hogy meggátolja az irtó háború kitérését! s annak pusztításait!!

Ausztriában ép úgy mint Magyarországon sürgették, s kérdezték? nem kell-e fegyverhez nyulni, érdekeink megvédésére?!

Tisza Kálmán kormány elnök, minden kérdésre kitérőleg válaszolt; kijelentvén nagy általánosságban, hogy a nemzet érdekei megfognak védetni. De azt, hogy érdekeink megsértése hol kezdődik soha nem részletezte.

A legutóbbi nyilatkozatai egyikében, csupán a sz.-stefánói békepontozatokra utalt, mondván, hogy azok úgy a hogy vannak, nem maradhatnak; mert abba monarchiánk beleegyezését nem adandja!

Ezen okból s más hadászati rendszabályok fölállíthatása miatt, 60 millió hadiköltség kéretett a delegációban gr. Andrássi Gyula külügyministertől!

Ez úgy az országgyűlés elé kerülve, szíves készséggel szavaztam meg ez összeget: mert csak lelkesedni tudnék a vitéz és gazdag Albion szövetségében, a még most is harcra váró török nemzetet segíteni, s államiságát biztosítani. Jelenleg kedvező körülmények között vívhatnók meg Oroszországgal, sokáig úgy sem halasztható háborunkat!

Ez az igaz oka a nemzet mindkét házának, s az ország különböző vidékei összhangzatos, s orosz ellenes felajdulásának!

A nemzet érzi, hogy Törökország elfoglalása után, mi magyarok következünk.

Gróf Andrássy Gyula külügyministerünk mindent békés úton akar elérni, s az európai congressusba helyezi minden bizodalját, legalább lassú hadikészületeiből mást nem következtethetünk, még most fogtunk úgy Erdélyben, mint felső Magyarországon hegyi szorosaink megerősítéséhez, s némi jelentéktelen sereg részleges mozgósításhoz!

Méltányolnunk kell a vagyon, és véráldozatok kiméltetését, de attól lehet tartani, hogy habozó politikánkat látva, Anglia és Oroszország, tudtunk s beleegyezésünk nélkül, hátunk megett kiegyéznék; s magunk maradva, sértett érdekeinket sokszoros áldozatok árán leszünk kénytelenek megvédeni.

S ki tudja, hogy magunkra hagyatva megvédhetjük-e?

Ez az oka a miért a nemzet félve és remegve néz a jövő elé, s rettegi a talán soha többé nem kinálkozó kedvező alkalom elszalasztását: ez az oka a miért nem máról hónapra, hanem határozott, s úgy a birodalom, mint a magyar nemzet érdekeit megvédő politika gyors életbe léptetését sürgeti!

Egy Bismarck s egy Goresakoff, nem máról holnapig; hanem évtizedekre előre szólló nagyszabású politikát követ! Ők a helyzet színvonalán, a politikai s diplomaciai situacio magaslatán állanak: honnan mintegy a jövőbe láthatnak be!

Igy ők vezérelnek, nem pedig vezéreltetnek!

Önálló politikájuk, bátorságot és erőt kölcsönöz, mely az egész Európában már rettegésbe ment át!

Ellensulyozza ezt gr. Andrassy Gyula külügyminis-
terünk, igaz érdekeink fegyverrel való megvédésével! S
haza szeretetünkre való méltóságos hivatkozással, s egy
előre látó, jól tervezett, nemzeti létünket biztosító poli-
tikával! meglehet győződve, hogy e nemzet, a lelkesedett
hála fillérein épült kegyelet Pantheonába fogja még földi
maradványait is áldani!

Ne féljen még az igazság ösvényét tapossza, s mig
nemzetük, s az összbirodalom jogos, s koronás királyunk
elvitázhatlan érdekeit védelmezi!

Ne hagyja már legalább ő magát kijátszatni! A jár-
szalagra monáchiáknak, s szívesen hisszük, hogy gróf
Andrassy Gyálának nincs szüksége!

A habozást, váltsa fel nála az elhatározás! A kegy
keresést, a férfias bátorság!

Erőnk, és millióink elforgácsolása helyett, fogadja el
a már kínált Angol szövetséget; s Törökország segítségé-
vel a keleti kérdést, ne hátrányunkra, de érdekeink szerint
oldja meg!

Ha a nemzet érdeklődése, lelkesedése a megoldandó
kérdések mellett van; ugy az európai concertben egy
millió fegyver villogása, ha szükség a mérlegbe való ve-
tése, kell, hogy tiszteletet gerjesztő legyen!

A méltányosság határáig, én is támogattam a kiegye-
zési tárgyalásokat; de ezen túlmenni, hazafiui független
érzetem, s polgártársaimnak adott ígéretem, s erős politi-
kai elveken alakuló meggyőződésem tiltották!

Az ellenzéki árnyalatok a kormány ily irányu műkö-
dését, ugy a kiegyezési, mint a keleti kérdésnél tanusított
magatartását nem helyeselhetvén, egyesült ellenzék
cim alatt, egy közösen megvitatott pontozat
megállapítása után megalakult!

Nyilatkozatát mint az egyesült ellenzék programját
ünnepélyesen is közre bocsátotta, mit volt alkalmam pol-
gártársaimmal megismertetni!

Az ellenzéki árnyalatok, a haza érdekeit, mélyen

érintő jogok megvédésében a kormánypárttal, mindannyiszor beható vitát folytattak, ugy a képviselőházban, mint a sajtó utján!

De elveinket győzelemre juttatni nem sikerült, a kormány 13, 23, 32, 58 szótöbbséggel vitte keresztül legégetőbb esetekben, nagy fontosságú tárgyalásait. Mi az erős Tisza kormányt támogató párt hajdani nagy száma megfogyatkozását, megdöbbenőleg hirdeti!

Munka beosztásával a kormány az időt nem kimélte, a képviselőházzal sok időt mulasztatott el. Innen a hosszú hónapokon áti ülésezés!

Sok fontos ügyek — taktika szerüleg egyszerre kerülvén szőnyegre, — a tanulmányozásra idő sem engedtetett!

A kormánypártnak legnagyobb része Tisza Kálmán iránt, személyes politikát követni, őt tüskön, bokron követni, boldogító feladatának tekinti; s megelégedésök e három tételben magaslik ki, hogy

1-ör, a mostani kormány mindenek felett magyar.

2-or, hogy műveleteiből senki hasznot nem húz.

3-or, hogy takarékos!

Tiszteletet gerjesztő három pont, s még a két utolsót magam is méltatom: az első pontnál, a magyar tanítók, s vasuti magyar hivatalnokok előállítása iránt, — a haza minden részeiben, sok kívánni valót észleltém!

Minden panaszaink dacára azonban, a 187^s, 8-iki országgyűlés, mind e mellett, az esemény dúsabb országgyűlések közé tartozik!

Hogy csak a főbbeket emlitem, törvénynyé váltak, a kerületi kiigazítás, az egészségügyi, és a megyei fegyelmi törvény, a közigazgatási bizottság szervezése, a cseléd és gazda közti viszony szabályozása; a kisebb városi törvényhatóságok megszüntetéséről, s a keleti vasút megvételéről, a gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről, a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló törvényjavaslatok!

Nevezetes momentuma még a törvényhozásnak az igazságügyi ministeriumnak, öt évi tanulmányozása után beterjesztett, s megszavazott büntető codex!

Legkiválóbb fontosságu azonban a kiegyezés megkötése Auszriával! S 10 évre az államadóságok arányának meghatározása, mely Magyarországot illetőleg 30, Ausztriát érdeklőleg pedig 70 százalékban állapított meg! Ehez járul még a polgárosított határőrvidék két százaléki precipiuma!

Az ellenzéki árnyalatok egygyéöntését azért fogadtam örömmel, mert ezáltal pártunknak tekintélye, még inkább növekedett; az erők, és szakképzettség összeforrásai gyorsította működésünket, emelte tekintélyünket!

Azon feltevés, hogy a volt független szabadelvűpárt nem nyert, csak vesztett, hogy a volt jobboldali ellenzékkel, — pár tagja kivételével — egyesült; ez vagy téves, vagy a t. választók félrevezetésére számított feltevés.

Legyenek szívesek részrehajlatlanul itélni!

Kérdem én, hogy a jobboldali ellenzék, eddig ismeretes szerepléseiből, — beleértve a honvéd s a tisztviselő választás, a kinevezésre vonatkozó kérdéseket is, — mit áldozott fel a haza jogaiból?! S kérdem, hogy a kiegyezési tárgyalásoknál, ki védte nagyobb hazafisággal, s melegebb szakértelemmel, az ország törvénybe ígatott jogait!

Vetélkedtek ezen volt párt tisztelt tagjai, úgy a független szabadelvű párt mint a szélső baloldal, minden a haza javát előmozdító, nagy, és nemes törekvésekben!

Az alkotmányos szabadság iránti szeretet, csak úgy mint a mi kiváló szónokainknál, hogy örök becsü lapokat foglalnak el az országgyűlés naplóiban: úgy az ő nyilatkozataik is feltűnő részt töltenek be azon értékes hasábon, mely úgy a középosztály, mint a főúri rend pár tagja iránt, bennünket a legnagyobb hazafias reményekre jogosít fel!

Az egyesült ellenzék fellépése, s megalakulása, ha számban a mult országgyűlés alatt nem szaporította is pártunkat, de nem is fogyasztotta!

Nyert pártunk minden esetre sokat, több kiváló szakférfiu hozzánk csatlakozásával!

Legtöbb nyereimvünk pedig az, hogy pártunk ennélfogva még inkább kormányképes.

Azon zászlót, melyen gr. Andrássy Gyula s Tisza Kálmán nevei, úgy testi mint lelki szemeink előtt tündököltek; a hazát mélyen érintő csalódások után, megrendült hittel eresztjük le. S valóban a megilletődés hatása alatt kérdezhetjük, hogy ha a közelmúlt szerepléseiből, ennyi nagyság ily kevés eredményeket mutathat fel, hol rang, nagy vagyon, diplomatiái jártasság volt párosulva: ki lesz majd 10 év elteltével is, ki Ausztria irányában, törvénybe igtatott, s senki által kétségbe nem vonható érdekeinket meg fogja menteni?

A jövő választások fogják megmutatni, vajjon polgártársaim osztják-e? helyeslik-e? az egyesült ellenzék megalakulását? s támogatni fogják-e ennek minden tekintetben a haza elvitázhatlan jogait, hiven védő nézeteit.

A legközelebbi napokban láthatták polgártársaim az egyesült ellenzék küzdelmét, a szabadalmazott osztrák-nemzeti bankot cselekvőleg illető 80 millió forint államadósság tárgyában!

Az előterjesztett egyezmény ellen tiltakozott!

A tárgyalagos szakismeret vetette itt magát az igazság mérlegébe, hogy kimutassa az 1867-iki XV-ik törvény-cikk világos szavait, melyek minden kétséget kizárnak az iránt, hogy Magyarország nem terhelhető, az állam adósságok címén, semmi újabb hozzájárulással.

A 80 millió bankadósság kérdését gróf Lónyay Menyhért — a bank czimü nagy becsü munkájában, — már előre is bőven megismertetvén; mindennél világosabban kiderítette, hogy minket 80 millió állam adósságból 24 millió forint nem terhelhet.

A kormány maga is elismeri, hogy ez bennünket törvényesen nem kötelez! de azzal védekezik miszerént, a befejezett vám, és kereskedelmi szerződést, érdemes lenne-e ezen 24 millió forint el nem fogadása esetével veszélyeztetni??

Igy tehát mindennél világosabb, miszerént kész akarva halasztatott, úgy az osztrákoktól, mint a mi kormányunktól, e 80 millió bank adósság kérdése a kiegyezési tárgyalások utolsójával!

„A tárgyalások görnyesztésig nyomós koronája ez.“

A 80 milliós bankjavaslat 58 szó többséggel elfogadtatott.

A küzdelem, melyet az ellenzéki árnyalatok Ausztria önzésével szemben folytattak, keserü emlékeket fog hátra hagyni, minden ellenzéki képviselő keblében. A három év óta tartott izgatottság lezajlott, nagy közgazdasági kérdések törvénybe iktatása után!

Meg lesz a vámszerződés, az egységes vámterület alapján felemelt védvámokkal; a kvota s bank ügy szeréntem is, nagyon sok kívánni valót hagyva fent, a méltányosságot nem tekintve rendezve lett!

A jövő 10 év reánk nehezülő áldozatait, a felmutatható kisszerű előzmények dacára, a nemzet keserűen fogja érezni; s hazafiui aggodalommal nézhetünk a jövő felé!

Tisza Kálmán miniszter elnökösködése, annyi hozzátörtött várakozás után, — dacára a nehéz időknek, — mit tagadni nem lehet; — de mit szivós kitartás, a törvényekhez tántorithatlan hű ragaszkodás, s az engedékenység lejtőjére való nem állás, okvetlen megvédtek volna: de fájó emlékeket hagynak az egész haza polgári emlékezetében!

A kormány legelső hibája az volt, hogy kellő tanulmány, s alapos adatok hiányában belement a kiegyezés revíziójába. Céljai nem voltak biztos alapokon nyugvók, s ez eredményezte a bizonytalanságot, s azon gyengeséget, mely a folytonos engedményekben nyilatkozott.

Az Ausztriávali vámszerződés felmondása előtt még nagyobb hiba volt előre felszedni azon hidat, melyen ha a méltányos közös vámterülettel egyesség nem sikerül, az egyedül üdvös, s viszonyainknak jobban megfelelő, gazdasági s ipari felvirágzásunkat igazán előmozdító önálló vámterületre vissza vonulhattunk volna.

Az önálló nemzeti bank kérdése mit Tisza Kálmán ez előtt több ízben hangoztatott s a valódi államiság fő attributumának jelentett ki, tudjuk, hogy a viszonyokhoz alkalmazkodva hova fejlődött ki!

Tudjuk és fájlaljuk a Lloyd társulatnak hozott áldozatokat! a helyett, hogy ezen éveként kiszivárgó milliók

ból, Foenixként a magyar gőzhajózás feltámasztása alapjait rakták volna le, hogy azt egy alkalmas közel jövőben biztosan megindíthassák.

Ausztriától Magyarország irányában, a három százados, anyagilag kiszivattyuzó rendszer folytatása ez; mely ha kellőleg nem érdeklődünk, elszegényedésünket annál biztosabban mozditja elő.

A képviselők többsége törvénynyé emelte az Ausztriávali kiegyezést!

Az ellenzéki árnyalatok, s különösen az egyesült ellenzék, melynek sorai közé tartozni szerencsém van, higgadt indignaitoval utasította vissza, az ország reputatioját, oly példátlanul sértő, a kiegyezésre vonatkozó törvény javaslatokat!

De miután a mostani kormány mindent keresztül vitt: meg kell hajolnunk a törvény előtt; s nem marad más hátra, mint a törvény alkalmazása körüli ellenőrzés; s a végrehajtás Argusi szemekkel való figyelmes kísérése, ne hogy a meghozott törvény még nagyobb terheket rójon az országra!

Én mint fentebb jeleztem az egyesült ellenzék elveitől, hazafiságától, meleg törvényhezi ragaszkodásától áthatva, annak sorai közé állottam; s kiadott közkezen forgó programjához ragaszkodom.

Politikai magamtartását tisztelt választóim vannak hivatta megítélni, helyeselni, vagy helyteleníteni.

Éljen a haza! éljen N.-Kőrös városa!

... föltéríték a magyar közpártok felállítására alapít
... voltak volna le hogy azt egy alkalmas közel jövőben
... törvény megindítások.

... Azonban a Magyarországi törvények a három törvény-
... és az országos képviselőtestület felállítására ex; mely
... és a köztársaság nem érdeklődnek, elszegényedéstől annál
... törvényekben valóban.

A képviselői törvények törvénygyűlése az Állam-
... törvénygyűlést!

... Az ellenzéki törvények a különösen az egyesült el-
... törvények sorai közé tartozni szeretném van hig-
... azt indigánsával tisztelták vissza, az ország tisztaságát,
... oly példánál sem, a képviselői törvénygyűléstől.

... De minthát a mostani kormány mindezt keresztül
... vitt meg kell jelölni a törvény gyűlést; a nem marad
... törvénygyűlés, mint a törvénygyűlés körüli ellenzés;

DE BALLEG GÉZA

... a képviselői törvénygyűlés, a képviselői törvénygyűlés
... hogy a meghozott törvény még nagyobb terhet tov-
... on az országra!

... En mint fentebb jeleztem az egyesült ellenzék
... elveitől, hazafiságtól, meleg törvénygyűlési
... tagozatokról állhatva annak sorai közé
... állottam; a kihottat kűrkénen forró pro-
... gramjához tagozokodom.

... Politikai magánéletét tisztelt választóm vannak
... törvénygyűlési, helyeselnéi vagy helytelenítéi.

Éljen a hazza! éljen N-Körös város!

